

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

GDAŃSK

1. Nazwa

Historyczny zespół budynków mieszkalnych

2. Czas powstania

1941-1942

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

**ul. Polanki 94, 95, 97
dz. nr 327, 330, 333, obr. 029**

5. Przynależność administracyjna

województwo **POMORSKIE**

powiat **GDAŃSK**

gmina **GDAŃSK**

6. Formy ochrony

wpis do rej. zab. **nie dotyczy**

wpis do rej. zab. układ urb. **nie dotyczy**

pomnik historii **nie dotyczy**

park kulturowy **nie dotyczy**

MPZP **nie dotyczy**

(1)

(1) Plan sytuacyjny z oznaczeniem zespołu budynków przy ul. Polanki o nr 94, 95, 97 (źródło mapy zasadniczej: www.ewid.gdansk.gda.pl/IntraEwid, dostęp: 29.05.2023 r.).

8. Historia, opis i wartości

Budynki wchodzące w skład zespołu są położone w dzielnicy VII Dwór, przy ul. Polanki 94, ul. Polanki 95, ul. Polanki 97. Obecna nazwa ulicy obowiązuje od 1945 r. Przed 1945 r. nosiła nazwy Pelonker Strasse i Pelonker Weg.

Według danych zawartych w księdze adresowej z 1941 r. działki pod nr 90-99 były jeszcze niezabudowane. W księdze z 1942 r. opisano je jako nowowyprowadzone i należące do Służby Pracy Rzeszy (Reichsarbeitsdienst). Pierwotnie w skład zespołu wchodziło siedem budynków. Nosiły numery 93, 94, 94a, 95, 95a, 96 i 97. Budynki były prawdopodobnie związane ze zlokalizowanym obok (na obszarze VII Dworu) obozem filialnym Stalagu XX B Marienburg - Stalag XX B - Zweiglager Danzig-Oliva, który powstał w drugiej połowie 1940 r.

Obecnie zespół tworzą trzy wolnostojące budynki. Domy zostały wzniesione szczytowo w kierunku ulicy Polanki. Budynki o nr 93, 94a i 96 już nie istnieją, a budynek o nr 95a został znacznie przekształcony.

Domy zostały zbudowane w konstrukcji drewnianej, na planie prostokąta z gankiem od strony wschodniej, w którym znajdowało się główne wejście do budynku. Są parterowe, podpiwniczone, z użytkowym poddaszem i dwuspadowym dachem. Od strony południowej znajduje się drugie wejście do budynku. Wszystkie domy zostały wyposażone w okiennice.

Budynki różnią się stanem zachowania, jednak stanowią spójny zespół. Zgodnie z definicją historycznego zespołu budowlanego domy te zostały wybudowane w tym samym czasie, charakteryzuje je wspólna forma architektoniczna, styl i funkcja, które nadal pozostają czytelne. Budynki te są świadectwem przekształceń rejonu dzielnicy VII Dwór.

Opracowano na podstawie:

- Obwieszczenie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o włączeniu do wojewódzkiej ewidencji zabytków historycznego zespołu budynków mieszkalnych zlokalizowanego w Gdańsku przy ul. Polanki 94, ul. Polanki 95, ul. Polanki 97 znak RD.5140.54.2023.KP z dnia 30.05.2023 r.
- Karta ewidencyjna obiektu nieruchomego niewpisanego do rejestru zabytków, historyczny zespół budynków mieszkalnych, opr. WUOZ Gdańsk, K. Płażyńska, maj 2023 r.
- Daniluk J., Podobóz jeniecki w Oliwie, https://gdansk.gedanopedia.pl/gdansk/?title=OBOZY_JENIECKIE_W_GDA%C5%83SKU, dostęp: 01.06.2023 r.
- Daniluk J., „Miasta skoszarowane”. Gdańsk i Sopot jako garnizon wehrmachtu w latach 1939-1945, Gdańsk, 2019, s. 289.
- Śliwiński B., Siódmy Dwór, https://gdansk.gedanopedia.pl/gdansk/?title=SI%C3%93DMY_DW%C3%93R#, dostęp: 01.06.2023 r.
- Księgi adresowe „Neues Adreßbuch für Danzig und seine Vororte” z l. 1940-1941, 1942, źródło: <https://pbc.gda.pl/dlibra/publication/6163/edition/3485#structure>, dostęp: 30.05.2023 r.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Ogólny stan zachowania obiektów jest dobry. Budynki są użytkowane. Stan zachowania domów różni się od siebie.

Elewacje budynku o nr 94 są odeskowane. Na parterze deski zostały ułożone poziomo, a w szczytach pionowo. Stolarka okienna i drzwiowa została w większości wymieniona na nową, wykonaną z PCV. Dach pokrywa dachówka ceramiczna karpiówka ułożona w koronkę. We wschodniej połaci dachu znajduje się lukarna. Ponadto, w obu połaciach wprowadzono pojedyncze okna połaciowe.

W budynku o nr 95 elewacje zostały pokryte wtórną okładziną – sidingiem. Okna są drewniane, skrzynkowe. Pokrycie dachu stanowi dachówka ceramiczna karpiówka ułożona w koronkę. We wschodniej połaci dachu znajduje się lukarna.

W budynku o nr 97 analogicznie, jak w budynku o nr 94 elewacje są odeskowane. Na poziomie parteru deski ułożono poziomo, na poziomie poddasza pionowo. Ganek został rozbudowany w kierunku południowym. Pokrycie dachu stanowi ceramiczna dachówka esówka. We wschodniej połaci dachu w miejscu lukarny znajduje się wtórna facjata oraz okno połaciowe. Drzwi i część okien jest drewniana. Są to okna skrzynkowe. W części stolarka okienna została wymieniona na okna wykonane z PCV.

Ważne jest zachowanie historycznego kształtu bryły, wystroju elewacji oraz elementów budynku, takich jak pokrycie dachu, stolarki drzwiowej i okiennej. Wskazane jest przeprowadzenie prac konserwatorskich elewacji i stolarki okiennej w budynku o nr 97. Korzystne byłoby ujednolicenie nowej stolarki w sposób nawiązujący do wyglądu historycznego.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Agnieszka Kołodziejczyk
10.07.2023 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

Budynki mieszkalne położone przy ul. Polanki 94, 95 i 97. Widok z góry (3), widok w kierunku północnym (4), widok w kierunku zachodnim (5), widok w kierunku południowym (6), stan z 2022 r. (źródło: <https://obliview.brg.gda.pl/>, dostęp: 06.07.2023 r.). Strzałkami oznaczono lokalizację budynków.

(7) Fragment Topographische Karte 1:25 000 (Meßtischblatt), 1910 (ostatnia korekta 1942 r., rok wydania 1944). Kolorem czerwonym oznaczono położenie budynków przy ul. Polanki 93-97- źródło: http://maps.mapywig.org/m/German_maps/series/025K_TK25/1677_Danzig_1944_600dpi_AMPG.jpg, dostęp: 30.05.2023 r.

(8)

(8) Budynki przy ul. Polanki 93-96, lata 50. XX w.(?),
(źródło:<http://www.dawnaoliwa.pl/opisy/ulice/nr/polanki090-099.html> , dostęp: 29.05.2023 r.);
(9) Budynki przy ul. Polanki 93-97, 1941 r.,
(źródło:<http://www.dawnaoliwa.pl/opisy/ulice/nr/polanki090-099.html> , dostęp: 29.05.2023 r.).

(9)

(10)

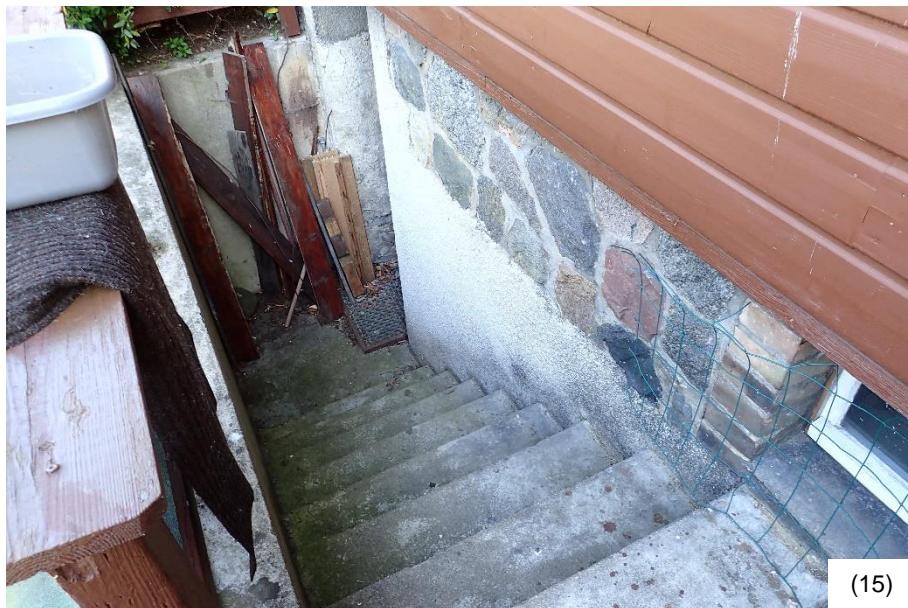

(11)

(12)

Budynek o nr 94, narożnik północno-wschodni (10), narożnik południowo-wschodni (11), ganek i garaż od strony północnej (12). Fot. A. Kołodziejczyk, 10.05.2023 r.

Budynek o nr 94, ganek (13), elewacja południowa (14), wejście do piwnicy znajdujące się po południowej stronie budynku (15), fragment wschodniej połaci dachu (16).
Fot. A. Kołodziejczyk, 10.05.2023 r.

Budynek o nr 95, elewacja frontowa (17), okna zlokalizowane na pierwszym pięttrze budynku (18), ganek i garaż (15). Fot. A. Kołodziejczyk, 10.05.2023 r.

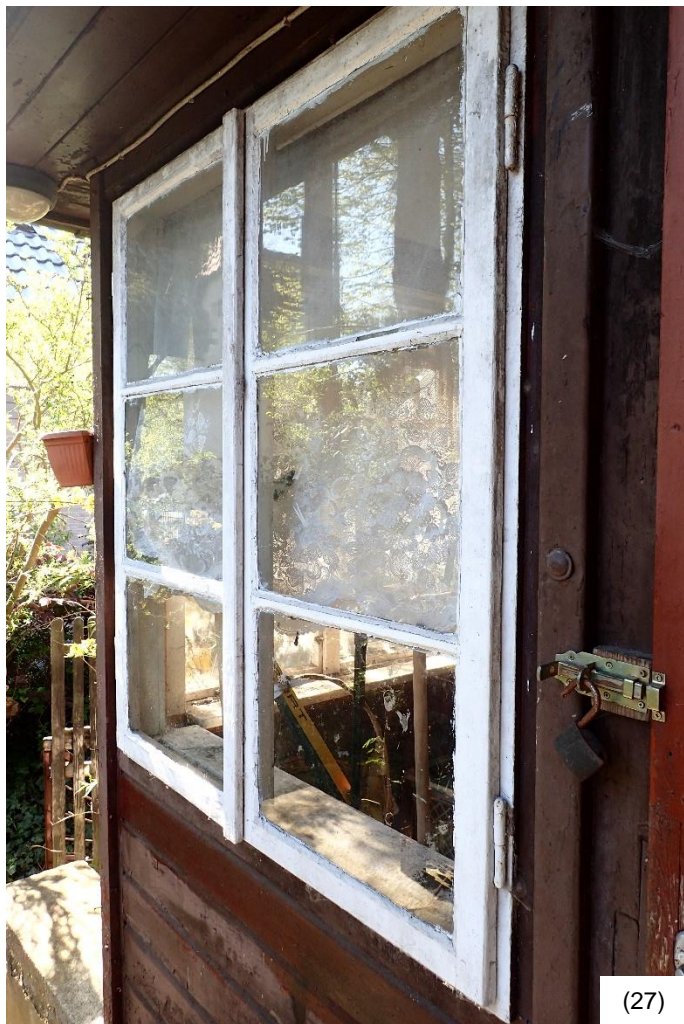

Budynek o nr 95, okno zlokalizowane na parterze od strony północnej (20), ganek (21), wschodnia połać dachu (22), elewacje północna i zachodnia budynku (23).
Fot. A. Kołodziejczyk, 10.05.2023 r.

Budynek o nr 97, elewacja północna i wschodnia budynku (24); elewacja zachodnia (25), ganek i garaż (26). Fot. A. Kołodziejczyk, 10.05.2023 r.

(27)

(28)

(29)

Budynek o nr 97, stolarka okienna przy wejściu do ganka (27), południowy fragment wtórnie rozbudowanego ganka (28); elewacja południowa budynku i ganka (29).
Fot. A. Kołodziejczyk, 10.05.2023 r.